

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 5 червня 2019 р. № 483
Київ

Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ
№ 512 від 12.06.2019
№ 803 від 21.08.2019}

Відповідно до [статті 62](#) Закону України “Про ринок електричної енергії” Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити [Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії](#), що додається.
2. Ця постанова набирає чинності з 1 липня 2019 р. та діє до 31 грудня 2020 року.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

Інд. 37

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 5 червня 2019 р. № 483
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 12 червня 2019 р. № 512)

ПОЛОЖЕННЯ
про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку
електричної енергії для забезпечення загальносуспільних
інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії

1. Це Положення визначає обсяг та умови виконання спеціальних обов'язків учасниками ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії (далі - спеціальні обов'язки), що передбачають, зокрема, надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів з метою забезпечення стабільності, належної якості та доступності електричної енергії, підтримання належного рівня безпеки її постачання споживачам без загрози першочерговій цілі створення повноцінного ринку електричної енергії, заснованого на засадах вільної конкуренції з дотриманням принципів прозорості та недискримінації.

2. У цьому Положенні терміни вживаються у значенні, наведеному в [Законі України](#) “Про ринок електричної енергії”.

3. До споживачів, яких стосуються спеціальні обов'язки, належать побутові споживачі.

4. Спеціальні обов'язки покладаються на таких учасників ринку електричної енергії:

гарантованого покупця електричної енергії (далі - гарантований покупець);

виробників електричної енергії;

постачальників універсальних послуг;

операторів систем розподілу електричної енергії;

оператора системи передачі електричної енергії.

5. До спеціальних обов'язків належить:

продаж електричної енергії виробниками електричної енергії, перелік яких наведено в [додатку 1](#) (далі - виробники електричної енергії), за двосторонніми договорами на електронних аукціонах гарантованому покупцю за граничними цінами на електричну енергію (далі - граничні ціни);

{Абзац другий пункту 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

продаж гарантованим покупцем електричної енергії за ціною, встановленою [пунктом 7](#) цього Положення, постачальникам універсальних послуг за двосторонніми договорами в обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів;

продаж електричної енергії гарантованим покупцем операторам систем розподілу

електричної енергії, оператору системи передачі електричної енергії за граничною ціною виробника електричної енергії, виробленої на атомних електростанціях, в обсягах, що відповідають 80 відсоткам обсягів, необхідних для компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу та розподіл електричними мережами;

{Пункт 5 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

продаж гарантованим покупцем електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії;

купівля гарантованим покупцем електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії з метою забезпечення необхідних погодинних обсягів електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії;

{Абзац шостий пункту 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

купівля гарантованим покупцем електричної енергії за двосторонніми договорами та на організованих сегментах ринку електричної енергії на території області регулювання “острів Бурштинської ТЕС” з метою забезпечення необхідних погодинних обсягів електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії;

{Абзац сьомий пункту 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

надання постачальниками універсальних послуг гарантованому покупцю послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів за договорами про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів за формою згідно з [додатком 2](#);

спрямування гарантованим покупцем різниці між доходами та витратами, що виникла під час виконання ним спеціальних обов'язків, визначених цим Положенням, на забезпечення покриття власних економічно обґрунтованих витрат на виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за “зеленим” тарифом та за аукціонною ціною.

{Пункт 5 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

6. Гранична ціна визначається на рівні середньозваженої фактичної ціни на електричну енергію, виробленої відповідним виробником у квітні - травні 2019 р., та включає з 1 липня 2019 р. акцизний податок на вартість реалізованої електричної енергії.

{Пункт 6 в редакції Постанови КМ № 803 від 21.08.2019}

7. Ціна на електричну енергію, за якою гарантований покупець здійснює продаж електричної енергії постачальникам універсальних послуг, розраховується як різниця між середньозваженою фіксованою ціною на електричну енергію для побутових споживачів і тарифами на послуги з передачі електричної енергії, на послуги з розподілу електричної енергії та на послуги постачальника універсальних послуг, але не менш як 10 гривень за 1 МВт-год. Фіксована ціна на електричну енергію для побутових споживачів (далі - фіксована ціна) встановлюється Кабінетом Міністрів України.

{Абзац перший пункту 7 в редакції Постанови КМ № 803 від 21.08.2019}

До прийняття рішення щодо встановлення фіксованої ціни така ціна застосовується на рівні тарифів на електричну енергію для побутових споживачів (з урахуванням тарифів,

диференційованих за періодами часу), які діяли станом на 30 червня 2019 року. Середньозважена фіксована ціна визначається з урахуванням фактичних обсягів споживання електричної енергії побутовими споживачами у місяці, що передував попередньому розрахунковому місяцю.

{Абзац пункту 7 в редакції Постанови КМ № 803 від 21.08.2019}

У разі коли розрахункове значення ціни на електричну енергію становить менш як 10 гривень за 1 МВт·год, гарантований покупець здійснює оплату постачальнику універсальних послуг за договором про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів. Вартість послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів визначається як добуток обсягу споживання електричної енергії побутовими споживачами та різниці між ціною електричної енергії, що становить 10 гривень за 1 МВт·год, і розрахунковою ціною електричної енергії.

{Абзац пункту 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

8. Виробники електричної енергії зобов'язані:

1) здійснювати продаж гарантованому покупцю на електронних аукціонах в установленому законодавством порядку всього обсягу електричної енергії, виробленої на атомних електростанціях (крім обсягу електричної енергії, який відповідно до законодавства підлягає обов'язковому продажу на ринку "на добу наперед"), та 35 відсотків обсягу відпуску електричної енергії, виробленої на гідроелектростанціях;

{Підпункт 1 пункту 8 в редакції Постанови КМ № 803 від 21.08.2019}

{Підпункт 2 пункту 8 виключено на підставі Постанови КМ № 803 від 21.08.2019}

3) укласти за результатами проведення електронного аукціону двосторонні договори купівлі-продажу електричної енергії з гарантованим покупцем за визначеною на електронному аукціоні ціною, але не вище граничної ціни;

{Підпункт 3 пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

4) виконувати інші умови продажу електричної енергії, визначені в укладених з гарантованим покупцем двосторонніх договорах купівлі-продажу електричної енергії.

{Підпункт 4 пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

9. Виробники електричної енергії мають право своєчасно та у повному обсязі отримувати кошти за продану ними на електронних аукціонах електричну енергію відповідно до укладених двосторонніх договорів купівлі-продажу електричної енергії.

10. Постачальники універсальних послуг зобов'язані:

1) здійснювати купівлю електричної енергії у гарантованого покупця в обсягах, що необхідні для постачання побутовим споживачам;

2) своєчасно та у повному обсязі оплачувати у грошовій формі придбану ними у гарантованого покупця електричну енергію відповідно до укладених з гарантованим покупцем двосторонніх договорів купівлі-продажу електричної енергії;

3) виконувати інші умови купівлі електричної енергії, визначені в укладених з гарантованим покупцем двосторонніх договорах купівлі-продажу електричної енергії;

4) здійснювати надання універсальних послуг побутовим споживачам за цінами (тарифами), визначеними відповідними державними органами для таких споживачів;

5) укласти з гарантованим покупцем договори про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів.

11. Постачальники універсальних послуг мають право:

1) здійснювати купівлю електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії;

2) отримувати від гарантованого покупця компенсацію послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів.

12. Оператори систем розподілу електричної енергії та оператор системи передачі електричної енергії зобов'язані:

1) здійснювати купівлю електричної енергії у гарантованого покупця на рівні 80 відсотків обсягів, необхідних для компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу та розподіл електричними мережами;

{Підпункт 1 пункту 12 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

{Підпункт 2 пункту 8 виключено на підставі Постанови КМ № 803 від 21.08.2019}

3) своєчасно та у повному обсязі оплачувати у грошовій формі придбану ними у гарантованого покупця електричну енергію відповідно до укладених двосторонніх договорів купівлі-продажу електричної енергії;

{Підпункт 3 пункту 12 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

4) виконувати інші умови купівлі електричної енергії, визначені в укладених з гарантованим покупцем двосторонніх договорах купівлі-продажу електричної енергії.

{Підпункт 4 пункту 12 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

13. Оператори систем розподілу електричної енергії та оператор системи передачі електричної енергії мають право здійснювати купівлю електричної енергії за двосторонніми договорами купівлі-продажу електричної енергії, крім обсягів електричної енергії, необхідних для виконання спеціальних обов'язків, а також здійснювати купівлю електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії.

14. Гарантований покупець зобов'язаний:

1) здійснювати купівлю електричної енергії на електронних аукціонах для забезпечення виконання спеціальних обов'язків в установленому законодавством порядку у виробників електричної енергії;

2) укласти за результатами проведення електронного аукціону двосторонні договори купівлі-продажу електричної енергії з виробниками електричної енергії за визначеною на електронному аукціоні ціною, але не вище граничної ціни;

3) забезпечувати виконання умов купівлі електричної енергії, визначених в укладених з виробниками електричної енергії двосторонніх договорах купівлі-продажу електричної енергії;

3¹) здійснювати продаж електричної енергії оператору системи передачі та операторам систем розподілу в прогнозних погодинних обсягах, що відповідають 80 відсоткам обсягів, необхідних для компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу та розподіл

електричними мережами, з подальшим коригуванням на фактичні дані щодо обсягів технологічних витрат;

{Пункт 14 доповнено підпунктом 3¹ згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

4) здійснювати продаж електричної енергії постачальникам універсальних послуг в прогнозних погодинних обсягах, що відповідають обсягам, необхідним для постачання побутовим споживачам, з подальшим коригуванням на фактичні дані щодо обсягів споживання електричної енергії побутовими споживачами;

{Підпункт 4 пункту 14 в редакції Постанови КМ № 803 від 21.08.2019}

5) укласти з постачальниками універсальних послуг договори про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів;

6) надавати постачальникам універсальних послуг компенсацію послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів;

7) здійснювати продаж електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії, крім обсягів електричної енергії, які продаються оператору системи передачі, операторам систем розподілу та постачальникам універсальних послуг. При цьому заявка на участь у продажу електричної енергії на організованих сегментах ринку подається за ціною, яка не перевищує ціну купівлі електричної енергії на електронних аукціонах для забезпечення виконання спеціальних обов'язків в установленому законодавством порядку у виробників електричної енергії;

{Підпункт 7 пункту 14 в редакції Постанови КМ № 803 від 21.08.2019}

8) здійснювати купівлю електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії з метою забезпечення необхідних погодинних обсягів електричної енергії для забезпечення виконання спеціальних обов'язків;

{Підпункт 8 пункту 14 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

9) спрямовувати різницю між доходами та витратами, що виникла під час виконання ним спеціальних обов'язків, визначених цим Положенням, на забезпечення покриття власних економічно обґрунтованих витрат на виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за "зеленим" тарифом та за аукціонною ціною.

{Пункт 14 доповнено підпунктом 9 згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

15. Гарантований покупець має право:

1) своєчасно та у повному обсязі отримувати кошти за продану ним оператору системи передачі, операторам систем розподілу та постачальникам універсальних послуг електричну енергію відповідно до укладених двосторонніх договорів купівлі-продажу електричної енергії;

{Підпункт 1 пункту 15 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

2) здійснювати продаж електричної енергії, крім обсягів електричної енергії, які продаються оператору системи передачі, операторам систем розподілу та постачальникам універсальних послуг за двосторонніми договорами, а також здійснювати купівлю і продаж електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії;

{Підпункт 2 пункту 15 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

3) купувати електричну енергію за двосторонніми договорами на території області регулювання “острів Бурштинської ТЕС”.

{Пункт 15 доповнено підпунктом 3 згідно з Постановою КМ № 803 від 21.08.2019}

16. Гарантований покупець сплачує постачальникам універсальних послуг вартість послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів шляхом перерахування коштів на поточний рахунок із спеціальним режимом використання відповідного постачальника щомісяця рівними частинами не пізніше ніж за один робочий день до 11 і 21 числа та останнього дня місяця.

17. Спеціальні обов'язки не застосовуються до діяльності з постачання електричної енергії побутовим споживачам, об'єкти яких розташовані на території, на якій органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження.

{Положення в редакції Постанови КМ № 512 від 12.06.2019}

Додаток 1
до Положення

ПЕРЕЛІК
виробників електричної енергії, на яких покладено спеціальні
обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі
функціонування ринку електричної енергії

Державне підприємство “Національна атомна енергогенеруюча компанія “Енергоатом”
ПрАТ “Укргідроенерго”

{Додаток 1 в редакції Постанови КМ № 512 від 12.06.2019}

Додаток 2
до Положення

ПРИМІРНИЙ ДОГОВІР
про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії
для побутових споживачів

{Додаток 2 в редакції Постанови КМ № 512 від 12.06.2019}